

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. De Tributis & Vectigalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

venialiter tum peccet in genere furti, mortaliter in genere contumeliæ & è contra.

- 4 Extorquere aliquid per metum iniustum, rapina species est, v. c. quod latro mortis metu intentato accipit; 2. Iniustæ tributorum exactioes. 3. si publici ministri aliquid sibi postulent, quod rogati, ob metum recusare non audent, idque dicitur crimen conclusionis. 4. si alterum cogas ad inæqualem contractum tecum ineundum.

CAP. III.

De Tributis, & Vectigalibus, eorundemque defraudatione.

- 1 **T**ributum est pensio, quæ subditis imponitur Magistratui soluenda, ut dignitatem & curam reipublicæ sustinere possit. Vectigal est, quod proventus in ciuitatē, vel prouinciam inuectis, vel ante soluitur; alias portatorium vocatur. I. omnibus, & de vectigalibus. A summistis gabella dicitur. Pægium verò dici solet, quod à transeuntibus soluitur pro pontis conseruatione, viæ custodia.

Tributum (personæ impositum, quod exigere esse deberet, dicitur capitatio) duplex est: Ordinarium, quod certam & communi lege antiquam institutionem continet. Extraordinarium, quod pro superuenientem causam siue necessitatem extraordinariè imperatur, & dici solet collecta, seu talia.

- 2 Ad iustitiam tributi, aut vectigalis tria requiruntur: Legitima imponentis auctoritas: Causa iusta. Modus impositionis, ut secundum cuiusque facultates fiat.

Cur autem vectigalis & tributi impositio tantum regalia numerari debeat, causa est, quia principes

premi à subditis accipere debent sumptus necessarios; Proreges verò, Duces & gubernatores ab ipsis principibus, à quibus constituuntur & dependent.

Iusta causa est necessitas, vel magna Reipub. utilitas, cui alia ratione subueniri non potest, Et licet cesset necessitas, tamen si necessarius sit thesaurus ad terrorem hostium, & propter pericula, manet iusta causa exactionis.

Etiā iis rebus, quæ ad necessarium usum familiæ inuehuntur, vectigal statui potest, vbi consuetudo obtinuit. 3

Tributum directè à subditis exigitur (nā tributū pendere signum subiectionis est, iuxta Rom. 13. Datur enim Principi, ad bonum statum Reip. tuendū, quod eorum tantum interest, qui Reipubl. eiusdem membra sunt. Verum ab exteris & extraneis solum per accidens exiguntur, idque propter ius mercenarii seu negotiationis, quod ipsis in aliena terra conceditur & propter expensas pontium, viarum, & securitatis præstandæ obligationem. 4

Si vectigal aut tributum iustum existimetur, solui debet, etsi officialis per errorem vel similem causam non exigit, iuxta Apost. Rom. 13. Ratio, quia vectigalis & tributorum solutio fundatur in iustitia commutativa, secundum quam principi publica onera cōpensari debent ab iis quorū gratia sustinētur. Hoc autē cōmune est debitis illis, quæ ex iustitia cōmutativa oriuntur, vt etiam si creditor per obliuionē non exigit, nihilominus illi solui debeat. Quod si putetur iniustum, vel si de eius iustitia non immeritò dubitetur, & tributa in non necessarios vsus conuertuntur, tunc solutionem subterfugere non est illicitum, iuxta Molinam. Qui etiam admonet, cum 5

tot conditiones ad Iustitiam vectigalis, aut tributi nouiter impositi, vel aucti requirantur, non facile in conscientiarum foro ad faciendam restitutionem condemnandos esse defraudantes, nisi satis constituta exactio iustitia ac necessitate.

6 Officiales iussi exigere tributum, de quo dubitatur, an iustum, parere non prohibentur, si ad Consilium iustitiae impositionem vel auctioem tributi fieri non possunt, nisi eius iustitiam affirmatiue agnoscant.

7 Officiales cum pauperibus quandoque distulere possunt.

8 Si Princeps vel Magistratus populum tributum iusto grauet, restituendi obligationem contra quod fieri potest, minuendo ordinaria tributa.

§. Vnicus.

De Subsidio Charitatiuo.

9 **E**piscope & similes Prælati possunt à clero petere subsidium Charitatiuum, (sic idè dictum quia proficiscitur ex charitatis & vnionis vinculo inter Episcopum & Clerum intercedit) vt patet ex ca. cum Apostolus, de censibus, § prohibemus, & scriptum ex Concilio Lateran. *Sustinemus, pro multitudine tributarum, quae aliquoties superueniunt, vt si manifeste rationabilis causa extiterit, cum charitate moderatè (subditis) valeant auxilium postulare.*

NB. Si dubium sit de iusta causa inter Clerum & Episcopum, recurrendum est ad superiorem, vel ad arbitrium partium consensu statuendi. Non enim Clerici debent minus grauari.

10 Si Clerici iusta de causa petitum subsidium conferre recusent, compelli possunt etiam cum censuris.

excommunicationis, quia ut Bellencin. Si deficit Charitas, valeere debet potestas.

Subsidium charitativum est omnis adhærens Clericis in ordine ad Ecclesiasticos redditus, Hinc etiam si prædia sint in alieno Episcopatu, tamen debentur subsidia Episcopo proprio, quia est onus reale adhærens personæ: Vnde soli beneficiari præstare coguntur: Quod si nullos redditus, etiam non tenentur. Qui habent pensiones Clericales, si specialiter exempti, non tenentur, nec qui habent tantum bona matrimonialia.

Capitula collegiata etiam Ecclesiarum Cathedralium subsidium conferre tenentur.

Monasteria Regularium non obligantur ad subsidium Diocesano Episcopo præstandum, nisi ratione Ecclesiarum habentium populum seu curam plebis, vel quæ aliquando huic oneri subiectæ, potest monasterio exempto unitæ sint. Prius prob. quia subsidium charitativum est de lege diocesana. Monasteria autem Relig. exempta sunt à lege diocesana Episcopi; tamen si subdita sint legi iurisdictionis. Prob. posterius, quia nunquam præsumitur, quod talis unio facta fuerit cum præiudicio iurium Episcopaliū.

Episcopus subsidium Charitativum remittere alicui non potest in perpetuum: quia talis renunciatio cederet in detrimentum Ecclesiæ, aliorumque grauamen, nisi Papa de plenitudine potestatis talem exemptionem confirmet. Potest tamen Episcopus ob iustam causam semel atq; iterum remittere, quia tunc proprio tantum commodo renunciat, quod facere non prohibetur, imò pauperibus Clericis remittere tenetur.

Immunitas à præstando subsidio per præscriptionem temporis immemorialis cum bona fide accipi potest, præsertim si titulus præsumptus, puta firmi accepti priuilegii emptionis, comitetur. Si autem nullus titulus adsit, nec sit fama, quod ab immemoriali tempore non fuit exactum, tunc non præscribitur, quippe cōtra charitatem procedens, quare præscriptio non haberet iustam causam.

CAP. IV.

De Crimine falsi.

CRimen falsi est peruersio veritatis cum dolus alterius iactura, ad id tria requiruntur. Veritas immutatio. Dolus operantis; Et, vt alteri in damnum proueniat.

Crimen falsi variis modis committitur:

Primo; Monetam falsam cudens sine legitima auctoritate, aut adulterans.

Secundo; Testamentum, aliudue Instrumentum legitimum mutans, supprimens, lacerans.

Tertio; Alienas literas dolosè aperiens, legens, alterius iniuria, vel damno iniusto. Excipitur necessarium tempore, tunc enim nullus interueniens, item si prælati suspicentur aliquid mali committi in literis. Et quamuis peccet, qui alienas priuatas aperiat, tamen nisi aduersario ostendat, non punitur pœna falsi.

Quarto; Qui falsis mensuris & ponderibus utitur, vel materiam adulterinam mercibus admittit.

Quinto; Alienum partum alicui supponens.

Sexto; Falsum testimonium proferens, Iudicem corrupens.

Septimo; Signum adulterinū faciens vel falsum